

Козак Анастасія Олександрівна,
здобувачка 1 курсу (магістерського) рівня вищої освіти
Спеціальності В2 Дизайн,
Житомирський державний університет ім. Івана Франка,
м. Житомир, Україна
Науковий керівник – **Піддубна О. М.,**
доцент, кандидат педагогічних наук, професор,
Житомирський державний університет ім. Івана Франка,
м. Житомир, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИЗАЙНУ АВТОРСЬКИХ ВИДАНЬ (НА ПРИКЛАДІ ІЛЮСТРОВАНОЇ КНИГИ «ВТРАЧЕНІ ДУШІ»)

Сучасний етап розвитку книжкового дизайну характеризується переосмисленням книги як фізичного об'єкта, що в умовах глобальної цифровізації трансформується у складний синтез змісту та форми, де художнє оформлення набуває самостійної культурної цінності. Авторська ілюстрована книга, прикладом якої є проєкт «Втрачені душі», виступає своєрідним антиподом масовому цифровому контенту, повертаючи читачеві відчуття матеріальності, ексклюзивності й тактильності через ретельний підбір паперу, фактур та матеріалів палітурки [4, с. 49-54].

Однією з ключових тенденцій є концептуальна зміна ролі ілюстрації, яка перестає бути суто декоративним додатком до тексту і стає рівноправним учасником візуального нарративу, що несе основне емоційне та концептуальне навантаження. У контексті проєкту «Втрачені душі» це проявляється через розробку авторської методики інтеграції художнього стилю ілюстрацій із дизайнерським рішенням верстки, що забезпечує глибокий резонанс із літературною основою. Навіть на етапі концептуальних ескізів персонажів та окремих артів закладається візуальна мова, яка здатна транслювати складні психологічні стани та філософські підтексти твору.

Перспективи розвитку цього напрямку тісно пов'язані з міждисциплінарністю, де робота дизайнера поєднує в собі навички ілюстратора, верстальника, знавця поліграфічних технологій та маркетолога [2, с. 97–99]. Дизайнер сьогодні виступає як повноцінний співавтор книги, який контролює всі елементи конструкції – від вибору гарнітури шрифту до технологій друку та додрукарської підготовки. Економічний аспект також підтверджує життєздатність таких видань: авторська книга стає перспективною нішею для малого бізнесу та артринку, оскільки орієнтується на попит на унікальні, естетично цінні об'єкти, що мають високий потенціал як комерційний продукт, поєднуючи традиційні мистецькі техніки з сучасними методами дизайн-проєктування, відкриваючи нові горизонти для еволюції книги як цілісного інтелектуального та художнього артефакту [3, с. 165–170].

Проєктно-практичний етап дослідження розпочинається з глибокого аналізу референсів та сегментації цільової аудиторії, що є фундаментом для створення життєздатного дизайнерського продукту. Дослідження аналогів дозволило виокремити ключові прийоми сучасного книжкового дизайну, зокрема в ніші авторських видань, де домінує нестандартна верстка й акцент на матеріальності. Цільова аудиторія проєкту «Втрачені душі» визначається як молодь та дорослі, що цікавляться сучасною графікою, колекційними виданнями та психологічною драмою, що вимагає від дизайнера створення складного візуального ряду, здатного задовільнити високі естетичні запити.

В основі концепції власної авторської книги лежить ідея візуалізації внутрішнього світу персонажів через метафоричні образи, де формат видання та його зміст існують у нерозривній єдності. На етапі розробки стилістики було обрано авторський художній стиль, що поєднує елементи темного коттеджкору та експресивної графіки [1, с. 26–28], що дозволяє передати атмосферу твору на емоційному рівні (рис. 1). Створення макета включало роботу над архітектонікою книги: проєктування обкладинки як головного візуального акценту, розробку сітки розворотів та вибір специфічної типографіки, яка не лише забезпечує читабельність, а й стає частиною графічної композиції.

Рис. 1. Приклад робіт

Підсумовуючи результати дослідження, можемо стверджувати, що проєкт авторської ілюстрованої книги «Втрачені душі» є цілісною спробою візуалізації складних психологічних станів через інструментарій сучасного графічного дизайну. Робота довело, що в епоху масового тиражування особливої цінності набуває індивідуалізований підхід, де дизайнер бере на себе роль архітектора візуальних смислів, створюючи не просто книгу, а інтелектуальний артефакт.

Ключовим досягненням творчої частини стало обґрунтування концепції, у якій ескізи персонажів та метафоричні арти виступають фундаментом для побудови емоційного зв'язку з читачем. Використання елементів темного дозволило не лише передати специфічну атмосферу твору, а й перетворити кожен розворот макета на самостійну композиційну одиницю, де типографіка та ілюстрація існують у нерозривному синтезі. Такий підхід дозволив трансформувати концептуальні ідеї «втраченості» та пошуку у конкретні графічні рішення, що підсилюють літературну основу.

Перспективи розвитку цього дослідження полягають у подальшому вивченні взаємодії тактильних властивостей матеріалів із візуальним наративом, що відкриває нові можливості для створення ексклюзивних видань на межі дизайну та мистецтва. Таким чином, «Втрачені душі» демонструють життєздатність авторської книги як самостійного сегмента сучасного графічного дизайну, що має високий потенціал для реалізації у форматі лімітованих видань та колекційних об'єктів, здатних задовільнити запити найбільш вибагливої аудиторії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамович М. М. Проблема використання кольору як засобу впливу на емоційний стан людини : курсова робота / наук. керів. А. М. Шаюк ; Житомирський державний університет імені Івана Франка. Житомир, 2009. 40 с. URL: https://eprints.zu.edu.ua/3926/1/Абрамович_М.М..pdf.
2. Піддубна О., Максимчук А., Петухова Т. Сучасний графічний дизайн та його особливості. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного університету імені Івана Франка. 2024. Вип. 74, Т. 2. С. 96–100.
3. Зайцева В. І. Українське мистецтво книги: шляхи становлення та розвитку. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2021. № 1. С. 165–170.
4. Храмова-Баранова О. Л. Цифровий живопис: становлення та перспективи. *Культура і сучасність* : альманах. 2023. № 1. С. 49–55.